

Gemensamt färdtjänstreglemente inom Västtrafik Skaraborgs affärsområde

Gäller från 2021-07-01

1. Allmänt

”Tillstånd till färdtjänst ska meddelas för dem som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel. Tillståndet omfattar inte transporter som av någon annan anledning bekostas av det allmänna” (7§ i Lagen (1997:736) om färdtjänst).

En resa som kan ske med allmänna kommunikationer ska ske med den allmänna kollektivtrafiken. Att inte kunna anlita den allmänna kollektivtrafiken innebär att resenären exempelvis har svårigheter att stiga av och på bussen, göra sig förstådd med mera.

Är den allmänna kollektivtrafiken utformad så att en funktionshindrad person kan använda den föreligger ingen rätt till färdtjänstresa.

2. Vad är en färdtjänstresa?

Färdtjänsten är ett komplement till kollektivtrafiken som beviljas efter individuell prövning.

Färdtjänst omfattar alla typer av resor med undantag av sådana som ska bekostas av annan, exempelvis region, försäkringskassa, försäkringsbolag, organisationer eller företag.

Färdtjänst får inte nyttjas vid någon typ av sjukresa, vare sig inom eller utanför regionen.

Färdtjänstresor sker med olika fordon och på olika sätt beroende på resenärens funktionshinder. Färdtjänstresorna samordnas ofta så att flera personer kan komma att åka i samma fordon och hämtas och lämnas vid olika adresser.

Färdtjänstberättigad ska vid resa kunna uppvisa giltig ID-handling.

Fordonet gör inga stopp under vägen och väntar inte medan ärenden uträttas.

3. Tillstånd

Färdtjänst kan beviljas till folkbokförda personer i respektive kommun i enlighet med bestämmelserna i §§ 6–9, Lagen (1997:736) om färdtjänst. Funktionshindret ska vara av mer varaktig karaktär och bedömas omfatta minst tre månader.

Hög ålder i sig är inte ett kriterium för att färdtjänst ska erhållas, utan det är funktionshindret och dess konsekvenser för att kunna nyttja allmänna kommunikationer som avgör.

Avsaknad av allmänna kommunikationer är inte något skäl för att bevilja tillstånd till färdtjänst. Om en sökande inte har väsentliga svårigheter att använda allmänna kommunikationer, om sådana hade funnits eller om det finns annan anpassad trafik på orten, kan en ansökan avslås.

Den enskildes möjligheter att resa definieras vid utredningstillfället, vad gäller gångförmåga och resmöjligheter: att åka låggolvsbuss, åka buss med ledsagare, åka närtrafik och/eller flextrafik, åka tåg, genomföra byten, aktuella hjälpmedel med mera. Färdtjänstresenären ska därefter vid beställningen hänvisas till allmän kollektivtrafik på hela eller delar av resan, när den enskildes funktionshinder så tillåter. Detta bedöms av kommunens handläggare och innebär att hänsyn tas, till exempel till ett varierat hälsotillstånd.

Någon hänsyn till den enskildes ekonomi tas inte vid bedömningen.

”Tillstånd till färdtjänst meddelas för viss tid eller tills vidare. Tillstånd får i skälig omfattning förenas med föreskrifter om

1. *vilket färd sätt som får användas,*
2. *inom vilket område resor får göras, och*
3. *hur många resor tillståndet omfattar.*

Sådana resor som kan anses vara väsentliga för tillståndshavaren får begränsas till antalet endast om det finns synnerliga skäl.

Om det finns särskilda skäl får tillståndet även i övrigt förenas med villkor”. (9§ i Lagen om färdtjänst)

För funktionshindrade som behöver färdtjänst endast under vinterhalvåret tidsbegränsas tillståndet till att gälla mellan den 15 oktober och 15 april.

Om den färdtjänstberättigade har blivit beviljad bilstöd för en handikappanpassad bil, som den funktionshindrade själv kör, har den färdtjänstberättigade bara möjlighet till färdtjänst när bilen är trasig eller om den av andra orsaker är obrukbar.

4 Återkallande av tillstånd

Enligt 12 § lag om färdtjänst får ett tillstånd återkallas om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns. Ett färdtjänstillstånd kan omprövas och återkallas om till exempel den allmänna kollektivtrafiken anpassats eller resenärens funktionsförmåga har förbättrats.

Ett tillstånd får också återkallas om tillståndshavaren gjort sig skyldig till allvariga eller upprepade överträdelser av föreskrifter och villkor som gäller för färdtjänstillståndet. Även föreskrifter och villkor får ändras om ändrade förhållanden föranleder det.

Återkallande av färdtjänstillståndet kan föranledas av;

- upprepade icke avbokade och icke genomförda beställda resor, s. k. bomresor,
- att färdtjänstberättigad låter obehöriga nyttja färdtjänst,
- att färdtjänstberättigad inte följer beslutsordning avseende resesätt/fordonsval,
- vid hotfullt uppträde samt vållande av obehag för medpassagerare/föraren eller
- vid alkohol- och/eller drogpåverkan i den omfattningen att det kan äventyra säkerheten för färdtjänstresan,
- att färdtjänstberättigad skadar fordonet eller dess utrustning.

Vid flytt från kommunen återkallas färdtjänsten. Om oriktiga uppgifter har lämnats vid ansökningstillfället eller om färdtjänstillståndet används i strid med angivna villkor har kommunen rätt att återkalla färdtjänstillståndet.

5. Medresenär

Färdtjänstberättigad har rätt att ta med sig en medresenär på resan. Medresenär måste stiga på och av på samma plats som den färdtjänstberättigade.

6. Ledsagare

Tillstånd till ledsagare beviljas endast då den enskilde behöver hjälp under färden förutom den hjälp som erhålls av transportföretaget. Tillståndet är således knutet till själva resan och inte det behov av hjälp den färdtjänstberättigade eventuellt behöver vid resmålet.

Ledsagaren åker avgiftsfritt och måste stiga på och av på samma plats som den färdtjänstberättigade. Ledsagaren får inte vara färdtjänstberättigad.

Om en färdtjänstberättigad har beviljats tillstånd till ledsagare, innebär det inte någon skyldighet för kommunen att tillhandahålla eller anskaffa ledsagare.

7. Husdjur

Ledarhund och assistanshund får utan kostnad medfölja den färdtjänstberättigade. Något annat husdjur får inte tas med vid färdtjänstresa.

8. Personaltillstånd

Personer som har färdtjänstillstånd och som bor i någon särskild boendeform, gruppboende eller har insats från Socialtjänstlagen eller LSS i annat eget boende kan, vid

behov, få ta med sig **tjänstgörande** personal som ledsagare även om de inte har blivit beviljade detta i sitt färdtjänstillstånd.

Resan ska då beställas av personal, som uppger till Kund- och Resetjänst att den färdtjänstberättigade personen kommer att åtföljas av personal (från berört kostnadsställe). Med personal räknas anställda inom kommunen eller hos entreprenörer och kooperativ som kommunen anlitat att utföra motsvarande uppgift, dock inte arvoderade medhjälpare, t.ex. kontaktpersoner.

9. Individuella behov

Allmän service ingår i avtalet med transportföretaget. Detta omfattar:

- Hjälp in och ut ur bilen.
- Hjälp till och från porten.
- Hjälp med säkerhetsbältet.
- Hjälp med nödvändiga förflyttningshjälpmedel.
- Utfärda kvitto på erlagd egenavgift, utan resenärens begäran.

Endast bagage motsvarande vad resenären vanligen har med på bussen, det vill säga en kasse i varje hand, eller en resväska kan medtagas.

Om resenären behöver särskild service, till exempel hämtas och lämnas inne, ska detta uppdrag vara inskrivet i kundtillståndet av färdtjänsthandläggaren.

Endast de förflyttningshjälpmedel som behövs för resans genomförande får tas med (exempelvis rollator eller rullstol). Vid behov av bilbarnstol eller bilkudde ska denna tillhandahållas av resenären.

Det finns fall där resenären till följd av funktionsnedsättning är i behov av exempelvis särskild placering i fordonet eller undantag av samplanerade resor. Detta kallas särskilda behov och dessa behöver personen ansöka om specifikt. Handläggaren kan behöva begära in kompletterande medicinskt underlag i samband med en sådan prövning. Som särskilda behov räknas inte sådana individanpassade behov som att resor endast ska utföras av en bestämd förare eller att resa ska ske med bårtransport. Dessa resor utförs inte inom ramen av färdtjänst.

10. Barn

”Om sökanden är under 18 år ska prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionshinder.” (7§ 2 st i Lagen om färdtjänst)

Utgångspunkten är att barnets förflyttning ska kunna ske självständigt. Föreligger sådana väsentliga svårigheter som avses i färdtjänstlagen och som i huvudsak beror på funktionshinder, ska barnet beviljas färdtjänst, oavsett det faktum att barnet i vuxens sällskap skulle kunna förflytta sig eller skulle kunna resa utan väsentliga svårigheter. Om barnets svårigheter däremot i huvudsak beror på den för åldern typiska utvecklingsnivån och mognaden, faller barnets möjligheter att förflytta sig under föräldraansvaret. Barnet är i detta fall inte berättigad färdtjänst.

I den allmänna kollektivtrafiken får barn under 6 år inte resa utan sällskap av en vuxen eller ungdom. Detsamma gäller för barn i färdtjänsten, vilket innebär att ledsagare är obligatorisk under hela resan. För barn 6 år och äldre kan det finnas skäl att vid prövning av tillstånd skilja mellan lokala och regionala resor. Lokala resor i känd omgivning klarar barn normalt av utan vuxens sällskap vid lägre ålder än vid längre resor. Dock kan barnets funktionshinder vara av den arten att barnet inte kan resa med allmänna kommunikationer även om det åtföljs av en vuxen eller ungdom.

11. Avgift

Färdtjänstens egenavgift för vuxen bygger på ett baspris på 60 kr med start januari 2021. Taxan räknas upp varje år med index, Taxi index för anropsstyrd trafik. Basmånaden för indexuppräknning är oktober, basår 2020.

Varje kommun räknas som en zon. Antalet zoner beräknas enligt principen om fågelväg. En resa i en zon kostar enligt baspriset.

För resa i två eller flera zoner tillkommer ett zontillägg till baspriset. För varje zon som resan går genom adderas zontillägget till föregående zons taxa.

Zontillägget beräknas enligt baspriset multiplicerat med 0,75 för resa i zon två och tre.

Zontillägget beräknas enligt baspriset multiplicerat med 1,5 för resa i zon fyra och uppåt. Högsta avgift betalas för åtta zoner eller fler.

Vid samåkning där en resa går genom flera zoner än vad fågelvägen visar, påverkas inte egenavgiften.

Färdtjänstens egenavgift för barn och skolungdom, 0-19 år, är avgiften 75 % av färdtjänstens egenavgift för vuxna.

Medresenären betalar enligt färdtjänstens egenavgifter och utifrån sin egen ålder, undantaget barn 0-6 år som åker kostnadsfritt.

Enkel resa inom	Vuxen	Ungdom
En zon	60	45
Två zoner	105	79
Tre zoner	150	113
Fyra zoner	240	180
Fem zoner	330	248
Sex zoner	420	315
Sju zoner	510	383
Åtta zoner eller flera	600	450

I tabellen ovan visas priset för egenavgiften år 2021.

För arbets- och utbildningsresor debiteras en egenavgift per kalendermånad eller betalning enligt färdtjänstens egenavgift för varje resa.

Egenavgift för en kalendermånad år 2021 är;
535 kr inom Falköping, Lidköping, Mariestad och Skövde tätort,
775 kr inom en kommun,
1250 kr inom två eller flera kommuner.

Taxan räknas upp varje år med Index, Taxi index för anropsstyrd trafik. Basmånaden för indexuppräknning är oktober, basår 2020.

12. Avgift vid utebliven färdtjänstresa

Skulle färdtjänstresenär utebli från en beställd färdtjänstresa eller om resenären inte avbeställer sin resa inom föreskriven tid äger kommunen rätt att, efter särskild prövning, ta ut en ersättning av resenären om 200 kr per tillfälle.

13. Arbets- och utbildningsresor

För arbetsresor (anställningsbevis, registrering som egen företagare eller motsvarande krävs vid ansökan) och utbildningsresor (gymnasieskola, högskola, vuxenutbildning eller liknande utbildning som inte ersätts av annan) krävs ett speciellt tillstånd som beviljas individuellt.

Tillståndet berättigar maximalt till två enkelresor per dag mellan folkbokföringsadress och arbete eller utbildning. Den som är beviljad resa kan på väg till och från resmålet hämta eller lämna barn i barnomsorg.

Arbetsresor får endast gå till ordinarie arbetsplats. Övriga resor i tjänsten ska bekostas av arbetsgivaren.

Vid arbets- och utbildningsresor tillåts inte medresenär.

14. Färdtjänstområde

Färdtjänstområdet är Västra Götalands län samt de angränsande kommunerna Askersund, Habo, Kristinehamn, Laxå och Mullsjö.

Den enskilda kommunen har möjlighet att fatta beslut om ett generösare färdtjänstområde. Detta för att kunna göra kommuner tillgängliga, som man idag har ett betydande resmönster till, men som ligger utanför färdtjänstområdet.

15. Resa i annan kommun

För att få tillstånd till resa i annan kommun utanför färdtjänstområdet krävs en särskild prövning av den färdtjänstberättigades kommun.

För resa inom någon av landets kommuner som inte ingår i färdtjänstområdet, lämnas ersättning för 70% av taxameterbeloppet. Resenären beställer en taxiresa hos valfritt taxibolag och inkommer i efterhand med kvitto till kommunens handläggare.

16. När får resan ske?

Omfattar tider på dygnet som ungefär motsvarar tillgängligheten hos allmänna kommunikationer i Västtrafik Skaraborg.

Alla dagar:

Klockan 05.00-02.00

17. Beställning av resa

Beställning av resan ska ske till Kund- och Resetjänst under ordinarie öppethållandetid.

Resan ska beställas senast 60 minuter före önskad restid. Beställning av återresa kan göras vid beställning av framresan. Det går också att beställa flera resor samtidigt. Avbeställningar och ändringar av beställd resa kan göras dygnet runt och senast 60 minuter innan överenskommen tid för hämtning.

18. Övrigt

Kommunen har rätt att göra avsteg i enskilda tillstånd från detta reglemente om särskilda skäl föreligger.

Särskilda skäl kan antingen vara hänförliga till respektive sökandes funktionshinder som får bedömas i varje enskilt fall eller införandet av transportlösningar som helt eller till viss del gör att den enskilde utan väsentliga svårigheter kan resa med allmänna kommunikationsmedel.

Färdtjänst kan tidtabelläggas för ökad integrering mellan den särskilda och allmänna kollektivtrafiken.

Vid handläggning av färdtjänstillstånd samt planering och samordning av färdtjänstresor används datorstöd. Personuppgifter som hanteras i detta sammanhang omfattas av gällande lagstiftning för behandling av personuppgifter.